

Europa en vooral met de kusten van de Noord- en Oostzee.

Reeds in 't midden van de 13de eeuw moeten de Italianen direkte verbindingen met de havens aan de zuidelijke Noordzeekusten hebben aangeknoopt. Aan de Genueezen komt de eer toe, het zuidelijk handelsgebied met dat van de Hanze in West- en Noord-Europa te hebben verbonden. De grootste beteekenis echter kregen de van staatswege georganiseerde vaarten der Venetianen naar Vlaanderen en Brabant (naar Brugge en Antwerpen). In Maart 1314 verliet de eerste „Flotta di Fiandra” Venetië. Verder dan Brugge en Antwerpen kwam echter de geregelde Venetiaansche scheepvaart niet. Ongeregelde schepen van Genua en Florence kwamen ook noordelijker. Veel invloed zullen zij echter op de ontwikkeling van de kartografie van onze kusten niet hebben uitgeoefend: met den Scheldemond houdt de nauwkeurige kennis der Italiaansche kaarten van de Noordzeekust op. Door den nijver der Hanze werden de Italianen zooveel mogelijk uit de noordelijke wateren gehouden. Daardoor was het den Italiaanschen kartografen slechts mogelijk de algemeene kustrichting te teekenen en niet meer dan enkele namen te geven.

De oudste der Italiaansche zeekaarten (de Pisaansche zeekaart, einde 13de eeuw) heeft ten noorden van Brugis (Brugge) slechts den naam Allamagna (Duitschland); maar de atlas van Tammar Luxoro, eveneens uit het einde van de 13de eeuw, vermeldt ten Noorden van Brugge achtereenvolgens: Cluxa (Sluis), Ardreborg (Aardenburg), Zelanda, Dordret (Dordrecht), Cologna (Keulen), Mauxa (Maasmond), Sanforder (Zandvoort?) Grauxant ('s-Gravenzande), Utrec (Utrecht), Masdiepa (Marsdiep), Uangaroxa (Wangeroog), Holanda (Holland), Lembe (Elbe). Wij zien hier voor 't eerst den Maasmond op eene kaart aangegeven. Mauxa, Maxa, Mosa, Mossa, Mause, Massa, Max zijn de namen, waarmee de Maasmond wordt aangeduid. Aan den mond worden de plaatsen 's-Gravenzande, (Grauxant, Grauesant, Grauessant, Grebesant enz.) en Oostvoorne (Ostforn, 't eerst op de kaart van Angelino Dalorto van 1325) vermeld; Brielle wordt nooit genoemd.

In den tijd der Italiaansche zeekaarten uit de 14de en 15de eeuw is Dordrecht de voornaamste handelsplaats, voorganger van Rotterdam in het mondingsgebied van Rijn en Maas. Het komt dan ook op bijna alle zeekaarten voor onder de namen: Dordret, Dorder, Dordrer, Durdrech, Dordrech. De naam Rotterdam